
Viktig enighet om fastlegeoppgjøret

AKTUELT I FORENINGEN

MARIT HERMANSEN

marit.hermansen@legeforeningen.no
president

En styrket og fornyet fastlegeordning blir ikke til over natten. Samtidig er det svært viktig å igangsette strakstiltak underveis for å gi håp til de mange fastlegene som står i en krevende hverdag.

Det var god stemning på helseministerens kontor den første dagen i oktober. Legeforeningen og departementet var enige om en protokoll som avsluttet konflikten etter normaltariffoppgjøret. Men hvordan kom vi dit?

Hvert år forhandler vi takstene til fastlegene og avtalespesialistene. De skal være klare til 1. juli. En del av dette er statsavtalen. Den regulerer overordnede forhold ved finansiering av fastlege- og avtalespesialistordningene. I år visste vi at det ville bli tøffe forhandlinger. Det var et knapt år siden VGs kartlegging av rekrutteringssituasjonen for fastleger viste et nesten helt gult kommunekart. Gjennom det siste året var bildet blitt enda tydeligere fargelagt av kolleger fra by og land. Og på landsstyremøtet hadde helseministeren beveget seg godt over midten på kriseskalaen. Forventningene til forhandlingene var store.

Så endte det i brudd idet juni var på hell. Staten ville utkvittere arbeidstidsundersøkelsens dramatiske funn – med 100 millioner. Det kunne ikke Legeforeningen akseptere. Det å bryte forhandlinger er alvorlig. Og det er krevende i disse forhandlingene, fordi de vanlige reglene i arbeidskonflikter ikke gjelder. Alvoret i situasjonen har preget samtalen mellom partene fram mot enigheten, og ble understreket av helseministeren denne mandagen. Uten en omforent Statsavtale manglet fundamentet for partssamarbeidet. Samtidig var det viktig for Legeforeningen å få gjennomslag for helt nødvendige erkjennelser og forpliktelser.

Enighetsprotokollen slår fast at vi ser den samme alvorlige virkeligheten. Arbeidsbelastningen for fastlegene er for høy og må reduseres. Det trengs dermed flere fastleger, kortere pasientlister og fastlegene må kompenseres økonomisk. Regjeringen har forpliktet seg. Dette hadde vi ikke oppnådd uten å bryte forhandlingene i juni. Protokollens innrømmelser har brakt oss et viktig skritt nærmere en styrket fastlegeordning.

Men vi er ikke i mål. Veien videre blir viktig. Regjeringen har lagt fram et forslag til statsbudsjett som beskriver fastlegekrisen med stort alvor. Det legger også føringer for de kommende årene – og en slik virkelighetsbeskrivelse var helt fraværende i forrige års statsbudsjett. Opposisjonen på Stortinget har gjort viktige vedtak om fastlegeordningen som vi forventer gjenspeiler seg i budsjettforhandlingene. I trepartssamarbeidet arbeides det med rekrutteringstiltak og finansieringsmodeller, og evalueringen av fastlegeordningen er startet opp og vil foreligge til neste høst. Regjeringen har varslet en handlingsplan med basis i dette fra 2020. Enigheten om fastlegeoppgjøret nå var viktig for at ikke alt skulle stilles på vent til 2020. Protokollen peker mot forhandlingene til våren som blir nok et viktig steg på veien.

En styrket og fornyet fastlegeordning blir ikke til over natten. Samtidig er det svært viktig å igangsette strakstiltak underveis for å gi håp til de mange fastlegene som står i en krevende hverdag. Enigheten er ett av mange steg. Hvis vi løfter blikket og ser fem år fram i tid, er mitt mål at VGs kart har en mye grønnere farge. Det betinger en politisk vilje til å satse på en ordning som sikrer gode allmennlegetjenester i hele landet. Det vil koste. Men det er dyrere å la være.

Publisert: 30. oktober 2018. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 25. mars 2026.